

Eskaaderimatka Gdanskiin 2011- osa 2 Trygve Österman

Utklippanin saari on sen verran pieni, että se on tunnissa katsottu. Sisäänmenoaukot pystyttiin ennen huonolla ilmalla sulkemaan sulkuporteilla. Porttien sulkumekanismit ovat edelleen nähtävissä. Saarella on myös raunioituneita betonibunkkereita, jotka ovat olleet puolustuksen käytössä. Naapurisaaresta löytyy museoitu tykki. Saarien välinen yhteys hoidetaan soutuveineillä. Ilma oli leuto ja illanvietto laiturilla olevien pöytien äärellä sujui leppoisasti. Illan säätiedotus antoi kuitenkin ymmärtää, että muutakin olisi tulossa. Annettiin kovantuulen varoitus Utklippanin ja Bornholmin väliselle merialueelle. Tämä tarkoittaisi ainakin kolmen päivän oleskelua tällä kivellä. Päätettiin lähteä aikaisin aamulla ennen kuin tuuli nousee. Määränpää oli Svaneken satama Bornholmin koilliskulmassa. Tuuli oli aamulla klo 05.00 koillisesta noin 3 m/s. Kaikki näytti hyvältä, tuuli oli vinosti takaa. Tuuli kääntyi kuitenkin aika nopeasti itään ja alkoi voimistua. Noin kahden ja puolen tunnin ajon jälkeen oli meno jo aika epämukavaa. Tuuli suoraan sivulta noin 10 – 12m/s. Pidettiin lyhyt palaveri VHF:llä ja päätettiin muuttaa suuntaa kohti Rönneä. Nyt meillä oli taas melkein myötätuulta ja meno rauhoittui huomattavasti. Aamun ennuste lupasi nyt itämyrskyä. Rönne sijaitsee saaren länsipuolella ja todettiin, että se olisi paras paikka odottaa myrskyn laantumista. Hammer Oddenin jälkeen olimme saaren suojassa ja matka sujui taas melkein tyynessä. Ohitimme useat pienet satamat ja tulimme Rönnen pohjoispuolella olevaan vierassatamaan. Sinne ei kuitenkaan ollut mitään asiaa. Luvattu myrsky oli täyttänyt sataman ääriä myöten. No, jatkettiin kohti Rönnen kauppasatamaa ja siellä olevia vieraspaikkoja. Kalasataman vieressä löytyi vapaita paikkoja. Yritimme ensi kylkipaikoille, mutta meidät häädettiin sieltä koska mereltä oli tulossa troolareita myrskyä pako. Siirryimme poijupaikoille ja kovan köysisulkeisen jälkeen saimme veneet turvallisesti kiinni laituriin. Pelkäsimme, että poijut lähtevät liikkeelle mutta satamakapteeni takasi, että poiju kestää jopa 60t laivaa. Nyt tuuli oli jo saavuttanut myrskylukemia. Puhelimitse saatiin tietoja Ohtasta ja Elisabetista. He olivat yrittäneet Kalmariin mutta tuuli painoi suoraan sisään ja he olivat siirtyneet vastakkaiselle puolelle Färjestadiin.

Ulla ja Mikko sekä Kees ja Trygve

Ulla ja Mikko sekä Kees ja Trygve

Ulla ja Mikko sekä Kees ja Trygve

Vapaa vieraspaikka

Vapaa vieraspaikka

Siellä oli hyvin tilaa ja se oli täysin suojassa. Helmi oli saapunut Byxelkrokiin Ölannin pohjoiskärkeen. He olivat ajaneet suoraan Tammisaaresta. Autopilotti oli sanonut sopimuksensa irti ja he joutuivat ajamaan viimeiset tunnit käsin.

Rönneen satamalaitos oli rakentanut sähköpylväitä vierasveneitä varten mutta sieltä ei tullut sähköä vaikka kuinka yritettiin. Ruvettiin tavaamaan ohjeita ja todettiin, että tarvitaan älykortti johon on ladattu riittävästi paikallista valuuttaa. Tällä kortilla voidaan sitten saada sähköä sekä suihkusta vettä. Vessa toimii ilman korttia (ovi ei kuitenkaan auke- ne ilman sitä). Ei muuta kuin kävely lähellä olevaan venetarvikeliikkeeseen jossa ko. kortteja oli myytävänä. Ostin 50 DKK:n edestä jotakin ja työnsin kortin lukijaan siinä toivossa että, olisin saanut sähköä. No eihän se toiminut. Ei kun taas käyttöohjeita tavaamaan ja työntämään korttia rakoon. Kolmannen tai neljännän kerran jälkeen kone suostui ilmoittamaan, että minulla oli nyt käytettävissä sähköä 20 kruunun edestä. Suihkussa käynti veloitti kortista 5 kruunua noin 5 minuutin lämpimästä vedestä.

Jazzia Allingessa

Tuuli ulvoi purjeveneiden mastoissa ja todettiin, että joudumme viettämään muutaman päivän tällä saarella. Lissu, joka osaa hoitaa yhteydet turisti-infoihin, lähti selvittämään mitä kaikkea me voimme täällä tehdä. Ensin tutustuttiin Rönneen nähtävyyksiin, kirkko, *museo*, jne. ja sitten ajateltiin, että ajetaan autolla saaren ympäri ja tutustutaan satamiin joihin emme myrskyn takia päässeet veneellä. Vuokrattiin minibussi päiväksi ja lähdettiin kiertämään saarta. Käytiin katsomassa Dueoddan hiekkadyynejä, Snogebeakin kirpputori (josta tietysti jäi kaiken näköistä krääsää kuljetettavaksi takaisin veneeseen). Nexön museossa tutustuttiin sekä kaupungin että koko saaren historiaan. Svanekeessa todettiin, että satama oli tupaten täynnä. Gudhjemissä jouduttiin takaisin keskiaikaan. Alueella oli iso keskiaikainen kylä tykkeineen, taisteluineen ja kapakkoineen. Allingen satamassa oli jazzfestivaali ja satama oli niin täynnä, että vapaata vettäkään ei näkynyt. Hammerodden majakan kautta ajettiin takaisin Rönneen. Yhteensä tuli ajettua noin 200 km ja lysti tuli maksamaan noin 1400 kruunua polttoaineineen.

Neljä päivää oli jo kulunut ja maasäteily vaivasi aika pahasti. Päätettiin, että lähdemme maanantaina 18.7. klo 0500, jolloin arveltiin, että tuuli ja maininki olisi laantunut. Otettiin suunta kohti Puolan rannikkoa, mutta tuuli yltyi ja maininki kävi suoraan sivulta, joten päätettiin muuttaa suuntaa kohti Nexötä. Sinne saavuttiin kymmenen aikaan aamupäivällä. Huonosti

Mietintätauko Leban aallonmurtajalla

nukutun yön jälkeen hoidettiin tärkeimmät askareet (ruokakauppa ja suihku) ja painuttiin punkkaan.

Seuraava aamu valkeni kirkaana ja tyyneenä. Seitsemän aikaan irrotettiin köydet ja suunta otettiin kohti Puolan Lebaa. Sinne saavuttiin puoli seitsemän aikaan illalla. Leban aallonmurtajan kärjen tuntumassa sekä joessa piti väistää turisteja kuljettavia merirosvolaivoja. Tämä ilmiö toistui kaikissa Puolan satamissa. Vanhoja kalastusaluksia oli varustettu uusilla kansirakenteilla, jotta ne muistuttaisivat merirosvolaitoja. Musiikki soi ja ihmiset pitivät hauskaa. Satama oli aika täynnä, mutta löysimme Saukon kanssa kylkipaikat aallonmurtajan sisäpuolella. Penelope kiinnittyi Saksalaisen purjevereen kylkeen. He olivat tuttuja jo edellisen kesän ICCY- matkasta Hollannissa. Naatulat olivat meitä vastassa ja nautimme satamapaukut aallonmurtajalla. Kymmenen vuotta sitten olin ollut edellisen kerran Lebassa. Silloin oli satama aivan uusi ja meitä oli kokonaista kolme venettä satamassa. Nyt tyyli oli muuttunut. Satama oli aivan täynnä ja kaupungissa vilisi turisteja. Kadut olivat täynnä kaikenlaisia kojuja, joissa myytiin vaikka mitä. Musiikki pauhaa ja ihmiset juhliivat. Hiekkarannalla oli varmasti 10 000 ihmistä ottamassa aurinkoa ja uimassa. Isot kumiveineet 800-1000 hevosvoiman koneilla ajoivat edestakaisin rannan edustalla. Satamamaksu oli kohtuullinen, noin 15 Euroa sis. sähkö. Satamassa on tankkausmahdollisuus jota Saukon kippari käytti hyväkseen. Mereltä tulevat mainingit löivät aallonmurtajan kivien väliin niin voimakkaasti, että koko rakennelma tärisi. Paineisku oli sen verran voimakas, että se tuntui veneen sisällä ja häiritsi meidän yöunta.

Lebasta lähdettiin sitten suoraan Gdanskiin. Koko Puolan pohjoisranta on hiekkarantaa ja ne olivat tietysti täynnä ihmisiä, siitä huolimatta, että oli pilvistä ja melko koleaa. Perillä oltiin 22.7. klo 16.55. Satama sijaitsee vanhan kaupungin keskustan vieressä. ICCY- kokouksen takia satama oli täynnä. Löydettiin Totron opastuksella joitakin koloja johon saatiin veneet kiinnitetyksi. Totrot olivat tulleet jo paljon aikaisemmin Gdanskiin. Tämä oli nyt matkan pääkohde. Pakollinen vierailukohde on tietysti merimuseo. Se koostuu kolmesta osasta: iso monikerroksinen kivitalo, vanha höyrylaiva, ja vanha hansa-aikainen nosturi. Museon kokoelmat ovat valtavat. Siellä saisi kulumaan monta päivää mutta tällä kertaa selvittiin noin neljässä tunnissa. Tämä osittain siitä syystä, että kaikki

"Merirosvolaiva"

Kuvaaja on kyllä selvin päin, en tiedä rakentajista. Talo sijaitsee Sobotissa.

esittelytekstit olivat ainoastaan puolaksi. Illalla testattiin Marinett II:sen perähytti. Sinne mahtui yhtäaikaa 14 henkilöä syömään ja juomaan.

Seuraavaksi päiväksi oli varattu minibussi ja paikallinen opas joka ajelutti meitä Gdanskin, Gdynian ja Sobotin alueella. Tutustuttiin "Leninin" telakkaan josta Solidaarisuusliike sai alkuunsa. Tämä oli minulle tuttu paikka jo 80-luvulta, jolloin olin siellä asentamassa telakan uudet nosturit. Kasvoin oppaan silmissä ainakin metrin verran kun kerroin, että olin joka aamu paiskannut kättä Lech Walesan kanssa. Hän oli silloin sähköosaston pomoja. Käytiin Oliwa Katedraalissa kuuntelemassa urkukonserttia ja opas tutustutti meitä kirkkoon ja sen ympärillä olevaan komeaan puistoon. Sobotissa syötiin kevyt salaattilounas ja tehtiin lyhyt kävelymatka kaupungissa. Löytyi myös Grand Hotel jossa minä olin silloin ennen asunut. Sen aikaisesta Puolasta on enää vain muisto jäljellä. Kaikki on niin erilaista (parempaa?) tänään.

Gdanskin tunnus, Neptunuksen patsas

Gdyniassa tutustuttiin satama-alueella oleviin "museo" laivoihin, vanha purjelaiiva Dar Pomorza, tuttu Tall Ship Race:sta ja on käynyt Turussakin sekä vanha sotalaiva Blyskawica. Paluumatkan jälkeen käytiin maailman suurimmassa tiilikirkossa, Marian kirkko. Se on 105,5 m pitkä ja siihen mahtuu 25 000 henkilöä.

Seuraavana päivänä varattiin pöytä sataman lähellä olevasta Taverna ravintolasta. Koko porukka kerääntyi sinne ja ruoka oli erinomaisen hyvää. Itse söin villisikaa. Sataman lähellä olevista parista ruokakaupoista löytyi tarvittavat elintarvikkeet ja noin 100 m päässä olevasta "Alko" kaupasta tarvittavat juomat. Gdanskin erikoisuus on "Gold Wasser" likööri. Se on kirkasta 38% likööriä johon on lisätty 22 karaatin kultahiutaleita.

Gdansk on aika iso kaupunki josta löytyy myös länsimaisia tavarataloja. Ne sijaitsevat kuitenkin kaupungin laidalla taksimatkan päässä. Kaupungissa asuu vajaa 0,5 milj. asukasta. Se on perustettu vuonna 997 ja on entinen Hansaliiton satamakaupunki. Raatihuoneen tornissa on erikoinen kellopeli. Se on ns. "Carillon" joka koostuu 37 kellosta. Se soittaa sävelensä joka täysi tunti.

Syöksyputkitaidetta Gdanskissa

Kuvat otti Lissu ja tekstin kirjoitti Trygve

